

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ นั้น ครอบคลุมสาระสำคัญดังนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตามขั้นตอนการบริหารโครงการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา คือ ก่อนดำเนินการ ขณะดำเนินการ และหลังดำเนินการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรมและผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผล จำนวน 43 คน ดังนี้

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา และหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 32 คน ซึ่งมีประสบการณ์การจัดโครงการฝึกอบรมมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลโครงการ จำนวน 11 คน ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการประเมินผลมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง

2. ประชากร ได้แก่ ผู้ดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง (ผู้บริหารโครงการฝึกอบรม) ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1-12 จำนวน 81 คน ได้แก่

2.1 ผู้บริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา จำนวน 60 คน

2.2 ผู้บริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1-12 จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 3 ชิ้น คือ

1. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง จากผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรมและผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามกรอบงานวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสอบถามเพื่อยืนยันความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด แบบประมาณค่า 5 ระดับ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการสอบถามสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากผู้ดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1-12 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เลือกได้ 2 คำตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม 10 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผล จำนวน 5 คน รวมเป็น 15 คน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญฯ ก่อนที่จะมีการสัมภาษณ์จริง เมื่อได้ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 15 คน แล้ว ผู้วิจัยได้นำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

1.2 ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์ข้อมูลตามเนื้อหากรอบงานวิจัย แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ซึ่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดในแต่ละตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม จะนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามเพื่อยืนยันความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม และผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มใหม่ ยกเว้นเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ที่ซ้ำกับเกณฑ์อื่น และมีความถี่ในระดับน้อยกว่า แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. การรวบรวมข้อมูลการสอบถามเพื่อยืนยันความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม จำนวน 15 คน และผู้เชี่ยวชาญกลุ่มใหม่ จำนวน 28 คน (ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม 22 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผล จำนวน 6 คน) รวมเป็น 43 คน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรมและผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผล ด้วยตนเอง จำนวน 34 คน และส่งทางไปรษณีย์ จำนวน 9 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบตามจำนวน นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

2.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2.2 ข้อมูลการสอบถามเพื่อยืนยันความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในระดับค่าเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า 3.5 จากระบบ 5 แต้ม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.25 จึงจะถือว่าเป็นตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการสอบถามสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากผู้บริหารโครงการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1-12 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโครงการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ด้วยตนเอง จำนวน 60 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบตามจำนวนและส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโครงการฝึกอบรมของศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1-12 จำนวน 24 ฉบับ ได้รับกลับคืน จำนวน 21 ฉบับ ได้รวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งหมด จำนวน 81 ฉบับ นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

3.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.2 ข้อมูลการสอบถามสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผล จำนวน 15 คน

1.1 ก่อนดำเนินการ มีจำนวนตัวบ่งชี้และเกณฑ์ทั้งหมด 33 ตัวบ่งชี้ 86 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ในจำนวนนี้มีเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ที่ซ้ำกับเกณฑ์อื่น และมีความถี่ในระดับน้อยกว่า จำนวน 8 เกณฑ์ คือ เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ข้อ 1.2 (มีจำนวนผู้บริหารโครงการฝึกอบรมอย่างน้อย 3 คน/รุ่น) ข้อ 3.2 (ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมเคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมอย่างน้อย 2 ครั้ง) ข้อ 6.2 (วิทยากรพี่เลี้ยงมีประสบการณ์การบริหารในสถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษามาแล้วอย่างน้อย 2 ปี) ข้อ 10.2 (มีวิทยากรพี่เลี้ยง 1 คนต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม 40 คน) ดังนั้นจะเหลือตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่จะเป็นข้อมูลในการสอบถามเพื่อยืนยันความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม และกลุ่มใหม่อีก จำนวน 33 ตัวบ่งชี้ 78 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบด้วย

1.1.1 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินโครงการ จำนวน 22 ตัวบ่งชี้ 42 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ได้แก่

1.1.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การวางแผนการจัดดำเนินการ จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ 36 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้

1.2 ขณะดำเนินการ มีจำนวนตัวบ่งชี้และเกณฑ์ทั้งหมด 18 ตัวบ่งชี้ 35 เกณฑ์ ในจำนวนนี้มีเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ที่ซ้ำกับเกณฑ์อื่น และมีความถี่ในระดับน้อยกว่า จำนวน 3 เกณฑ์ คือ เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ในข้อ 1.2 (มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโครงการ ผู้ประสานงานกรม และวิทยากรพี่เลี้ยงอย่างน้อย 3 ครั้งต่อ 1 โครงการ) ข้อ 1.3 (มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโครงการ ผู้ประสานงานกรม และวิทยากรพี่เลี้ยงทุกสัปดาห์) และข้อ 15.2 (มีจำนวนวันที่ศึกษาดูงานมากกว่า 1 วัน) ดังนั้นจะเหลือตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่จะเป็นข้อมูลในการสอบถามเพื่อยืนยันความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม และกลุ่มใหม่อีก จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ 32 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ คือ

1.2.1 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโครงการฝึกอบรม ผู้ประสานงานกรมและวิทยากรพี่เลี้ยง จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 5 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้

1.2.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ 16 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้

1.2.3 ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การดำเนินการด้านวิชาการ จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ 7 เกณฑ์

1.2.4 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินวิทยากรบรรยาย จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ 4 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้

1.3 หลังดำเนินการมีจำนวนตัวบ่งชี้และเกณฑ์ทั้งหมด 7 ตัวบ่งชี้ 11 เกณฑ์ และมีเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ที่ซ้ำกับเกณฑ์อื่น และมีความถี่ในระดับน้อยกว่า จำนวน 2 เกณฑ์ คือ เกณฑ์ข้อ 6.3 (มีการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมตามคู่มือการวัดและประเมินผลของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา หลังเสร็จสิ้นโครงการฝึกอบรม 6 เดือน) และข้อ 6.4 (มีการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรม ตามคู่มือการวัดและประเมินผลของสถาบันฯ หลังจากเสร็จสิ้นโครงการฝึกอบรม 6 เดือน - 1 ปี) ดังนั้นจะเหลือตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่จะเป็นข้อมูลในการสอบถามเพื่อยืนยันความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม และกลุ่มใหม่อีก จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ 9 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ คือ

1.3.1 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การวัดและประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม (ผลสัมฤทธิ์) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ 4 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้

1.3.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินผลสรุปโครงการฝึกอบรม จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 2 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้

1.3.3 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การติดตามผลการฝึกอบรม จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 3 เกณฑ์

สรุปผลการสัมภาษณ์ มีตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 58 ตัวบ่งชี้ 119 เกณฑ์

2. ผลการสอบถามเพื่อยืนยันความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม และผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลกลุ่มเดิม และกลุ่มใหม่ จำนวน 43 คน มีตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.5 และส่วนเบี่ยงเบนไม่เกิน 1.25 ทั้งหมดจำนวน 56 ตัวบ่งชี้ 115 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้

2.1 ก่อนดำเนินการ มีตัวบ่งชี้และเกณฑ์ จำนวน 31 ตัวบ่งชี้ 74 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

2.1.1 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินโครงการ จำนวน 21 ตัวบ่งชี้ 40 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้

2.1.1.1 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโครงการ ได้แก่

ก) ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ความพร้อมผู้บริหารโครงการ

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
1. จำนวนผู้บริหารโครงการ	1.1 มีจำนวนผู้บริหารโครงการฝึกอบรม อย่างน้อย 2 คน/รุ่น
2. จำนวนครั้งที่ผ่านการฝึกอบรม/สัมมนา	2.1 เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 2.2 เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเทคนิคการฝึกอบรม 2.3 เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 2.4 ผ่านการสัมมนาผู้บริหารโครงการอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง
3. ประสบการณ์ในการบริหารโครงการ	3.1 มีผู้บริหารโครงการฝึกอบรมที่เคยบริหารโครงการฝึกอบรมมาแล้วอย่างน้อย 1 คน/รุ่น

ข) ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ความพร้อมของวิทยากรที่เลี้ยง

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
4. การปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษา	4.1 ปัจจุบันทำหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษา 4.2 มีพฤติกรรมการทำงาน/การบริหารที่เป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา/สังคม
5. จำนวนปีของประสบการณ์การบริหารในสถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษา	5.1 มีประสบการณ์การบริหารในสถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษามาแล้วอย่างน้อย 3 ปี
6. ผลงานดีเด่น/รางวัล	6.1 เคยได้รับรางวัลดีเด่นจากหน่วยงานราชการหรือเอกชนในด้านการบริหารการศึกษา
7. จำนวนครั้งที่ผ่านการฝึกอบรม	7.1 เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงหรือเทียบเท่ามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง 7.2 เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรที่เลี้ยง
8. วุฒิทางการศึกษา	8.1 มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท
9. อัตราส่วนของวิทยากรที่เลี้ยงต่อจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม	9.1 มีวิทยากรที่เลี้ยงอย่างน้อย 1 คนต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม 10 คน

ค) ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ความพร้อมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
10. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	10.1 ผ่านการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ของกรมเจ้าสังกัด 10.2 ผ่านการทดสอบความรู้ ความสามารถเบื้องต้น (พื้นฐาน) ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา หรือสำนักงาน ก.ค. 10.3 มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ของหลักสูตรฝึกอบรม 10.4 มีใบรับรองแพทย์ว่ามีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ
11. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม/รุ่น	11.1 มีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมไม่เกิน 40 คน/รุ่น

ง) ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ความพร้อมของบุคลากรฝ่ายสนับสนุนการฝึกอบรม

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
12. อัตรากำลังของบุคลากรฝ่ายสนับสนุนการฝึกอบรม	12.1 มีบุคลากรฝ่ายสนับสนุนการฝึกอบรมให้บริการประจำโครงการฝึกอบรมในด้านการบริหารทั่วไป โสตทัศนูปกรณ์ การเงิน เอกสารและสิ่งตีพิมพ์ การประชาสัมพันธ์ ช่างภาพ อาคารสถานที่ ยานพาหนะ อาหารและเครื่องดื่ม
13. คุณสมบัติหรือประสบการณ์ของบุคลากรฝ่ายสนับสนุนการฝึกอบรม	13.1 มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ตรงกับลักษณะงานที่ให้การสนับสนุนการฝึกอบรม

2.1.1.2 การเตรียมความพร้อมของสถานที่ฝึกอบรม ได้แก่

ก) การเตรียมความพร้อมของห้องฝึกอบรม

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
14. ขนาดของห้องฝึกอบรม	14.1 มีขนาดห้องฝึกอบรมที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 14.2 มีขนาดห้องฝึกอบรมที่เหมาะสมกับวิธีการฝึกอบรม
15. สภาพของห้องฝึกอบรม	15.1 มีอากาศถ่ายเทได้อย่างดี 15.2 มีอุณหภูมิที่เหมาะสม 15.3 มีแสงสว่างเพียงพอ 15.4 ปราศจากเสียงรบกวนใด ๆ
16. วัสดุ-อุปกรณ์ประจำห้องฝึกอบรม	16.1 มีอุปกรณ์โสตฯ ประจำห้องฝึกอบรม อย่างน้อย 1 ชุด คือ ไมโครโฟน พร้อมเครื่องเสียง กระดานไวท์บอร์ด พร้อมอุปกรณ์เครื่องฉายภาพ ซ้ำมสี่ระยะ พร้อมแผ่นใสและจอ เครื่องวิดีโอ โปรเจคเตอร์ ไมโครคอมพิวเตอร์ ไมค์ลอย และจอรับภาพชนิดมีมอเตอร์เลื่อนจอขึ้นลงได้ 16.2 มีตู้เก็บวัสดุ-อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดฝึกอบรม อย่างน้อย 1 ตู้/ห้องฝึกอบรม 16.3 มีตู้ยาสามัญประจำห้องฝึกอบรมอย่างน้อย 1 ตู้/ห้องฝึกอบรม 16.4 มีป้ายตั้งโต๊ะสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากรบรรยาย วิทยากรพี่เลี้ยงและผู้บริหาร โครงการฝึกอบรม 16.5 มีโต๊ะหมู่บูชา 1 ชุด/ห้องฝึกอบรม 16.6 มีโต๊ะเก้าอี้ที่สามารถปรับใช้ได้ตามความต้องการ ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม 16.7 มีป้ายนิเทศอย่างน้อย 1 ป้าย/ห้องฝึกอบรม

ข) การเตรียมความพร้อมของห้องพัก

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
17. การรักษาความสะอาดห้องพัก	17.1 มีเจ้าหน้าที่มาทำความสะอาดเป็นประจำทุกวัน
18. การรักษาความปลอดภัย	18.1 มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำอาคาร- หอพัก
19. วัสดุ-อุปกรณ์ประจำห้องพัก	19.1 มีโทรศัพท์ โต๊ะทำงาน พัดลม/เครื่องปรับอากาศ ประจำห้องพักทุกห้อง
20. สภาพของห้องพัก	20.1 มีแสงสว่างเพียงพอ 20.2 มีอากาศถ่ายเทได้ดี

2.1.1.3 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การเตรียมความพร้อมของงบประมาณ

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
21. จำนวนงบประมาณที่ได้รับ	21.1 ได้รับงบประมาณครบตามแผน/โครงการ

2.1.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การวางแผนการจัดดำเนินการ จำนวน 10 ตัวบ่งชี้
34 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้

2.1.2.1 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การขออนุมัติโครงการ

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
22. ระยะเวลาการขออนุมัติโครงการ	22.1 มีการขออนุมัติโครงการก่อนเริ่มโครงการอย่างน้อย 1 เดือน

2.1.2.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประชุมร่วมกันระหว่างสถาบันพัฒนาผู้บริหาร
การศึกษา กับกรมเจ้าสังกัดของผู้เข้ารับการศึกษา

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
23. วาระการประชุม	23.1 มีวาระการประชุม ประกอบด้วย 23.1.1 การจัดหลักสูตรฝึกอบรม 23.1.2 การจัดตารางฝึกอบรม

ตัวบ่งชี้**เกณฑ์**

- 23.1.3 การจัดวิทยากรบรรยายและวิทยากรพี่เลี้ยง
- 23.1.4 การเชิญประธานพิธีเปิด-ปิดการฝึกอบรม
- 23.1.5 งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ
- 23.1.6 สถานที่จัดฝึกอบรม
- 23.1.7 ผู้บริหารโครงการ
- 23.1.8 สถานที่พักของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- 23.1.9 การประเมินโครงการ
- 23.1.10 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของ
ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ
- 23.1.11 การวางแผนการศึกษาดูงาน
- 23.1.12 การจัดอาหารและเครื่องดื่ม

2.1.2.3 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประสานงานก่อนเริ่มโครงการ

ตัวบ่งชี้**เกณฑ์**

- 24. ขั้นตอนการปฏิบัติ
 - 24.1 มีการประสานงานกับประธานพิธีเปิด-ปิด
การฝึกอบรม วิทยากรบรรยายและฝ่ายสนับสนุน
การฝึกอบรมเพื่อเตรียมการฝึกอบรมก่อนเริ่ม
โครงการอย่างน้อย 2 สัปดาห์

2.1.2.4 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การจัดตารางฝึกอบรม

ตัวบ่งชี้**เกณฑ์**

- 25. การจัดเรียงรายวิชาในตาราง
ฝึกอบรม
 - 25.1 มีการเรียงลำดับตามความต่อเนื่องของเนื้อหา
ในหลักสูตรฝึกอบรม
- 26. การพิจารณาคัดเลือกวิทยากร
 - 26.1 พิจารณาจากความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอด
 - 26.2 มีประสบการณ์ในวิชาชีพที่บรรยาย
 - 26.3 มีบุคลิกภาพเหมาะสม

ตัวบ่งชี้**เกณฑ์**

- 26.4 มีผลงานในวิชาที่บรรยาย
- 26.5 มีความสามารถในการใช้สื่อการจัดกิจกรรม
การฝึกอบรมและเป็นผู้อำนวยความสะดวก
ในการฝึกอบรม
- 26.6 เป็นผู้มีความประพฤติการทำงานดี มีความรู้คู่คุณธรรม
สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้
- 26.7 พิจารณาจากผลการประเมินวิทยากรที่ผ่านมา

2.1.2.5 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การเตรียมการพิธีเปิด-ปิดการฝึกอบรม

ตัวบ่งชี้**เกณฑ์**

- 27. การเตรียมการพิธีเปิด-ปิด
การฝึกอบรม
 - 27.1 มีการเตรียมความพร้อมของพิธีเปิด-ปิดการฝึกอบรม
 - 27.2 มีการเตรียมความพร้อมของเอกสารพิธีเปิด-ปิด
การฝึกอบรม
 - 27.3 มีการเตรียมความพร้อมของสถานที่ให้พร้อม
ก่อนพิธีเปิด-ปิดการฝึกอบรม

2.1.2.6 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การเตรียมเอกสารสำหรับการฝึกอบรม

ตัวบ่งชี้**เกณฑ์**

- 28. การเตรียมแฟ้มเอกสาร
แจกผู้เข้ารับการฝึกอบรม
 - 28.1 มีการจัดเตรียมแฟ้มเอกสารแจกอย่างเพียงพอกับ
จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้เกี่ยวข้อง โดยมี
เอกสารในแฟ้มอย่างน้อย คือ
 - 28.1.1 กำหนดการพิธีเปิดการฝึกอบรม
 - 28.1.2 ตารางฝึกอบรม
 - 28.1.3 คู่มือการฝึกอบรม
 - 28.1.4 หลักสูตรฝึกอบรม
 - 28.1.5 รายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
	28.1.6 แบบฟอร์มกรอกทะเบียนประวัติผู้เข้ารับ การฝึกอบรมและวิทยากรพี่เลี้ยง
29. การเตรียมแบบฟอร์ม การรับรายงานตัว	29.1 มีการเตรียมบัญชีรับรายงานตัว และบัญชีลงเวลา ผู้เข้ารับการฝึกอบรม อบรมและวิทยากรพี่เลี้ยง
30. การเตรียมแบบฟอร์ม สำหรับการประเมินผล	30.1 มีการเตรียมแบบฟอร์มสำหรับการประเมินผล ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากรบรรยาย และ การประเมินผลสรุปโครงการ
31. การเตรียมเอกสารประกอบ คำบรรยายของวิทยากร	31.1 มีการเตรียมเอกสารประกอบคำบรรยายของ วิทยากรอย่างเพียงพอกับจำนวนผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมและผู้เกี่ยวข้องในการจัดฝึกอบรม

2.2 ขณะดำเนินการ มีตัวบ่งชี้และเกณฑ์ จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ 32 เกณฑ์
ของตัวบ่งชี้ประกอบด้วย

2.2.1 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโครงการ
ผู้ประสานงานกรม และวิทยากรพี่เลี้ยง จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 5 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
1. จำนวนครั้งที่จัดประชุม	1.1 มีการประชุมอย่างน้อย 2 ครั้ง ต่อ 1 โครงการ
2. วาระการประชุม	2.1 มีวาระการประชุม ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> 2.1.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ 2.1.2 หลักสูตรฝึกอบรม 2.1.3 การจัดกิจกรรมให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม 2.1.4 การวัดและประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2.2.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม จำนวน
8 ตัวบ่งชี้ 16 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
3. การให้บริการ ด้านโสตทัศนูปกรณ์	<p>3.1 มีอุปกรณ์โสตฯ ที่สามารถใช้งานได้</p> <p>3.2 มีการตรวจสอบอุปกรณ์โสตฯ ทุกวัน ตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม</p> <p>3.3 มีเจ้าหน้าที่โสตฯ คอยดูแลแนะนำการใช้ อุปกรณ์ โสตฯ อย่างน้อย 1 คน/ห้องฝึกอบรม</p> <p>3.4 มีคำแนะนำการใช้เครื่องมือโสตฯ ที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติ</p>
4. การให้บริการด้านวัสดุฝึกอบรม	<p>4.1 มีจำนวนวัสดุที่ใช้ในการฝึกอบรม ได้แก่ ปากกา เขียนแผ่นใส แผ่นใส วัสดุสำนักงาน และวัสดุ ในการจัดกิจกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม อย่างเพียงพอกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดโครงการ</p> <p>4.2 มีวัสดุฝึกอบรมที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการผู้ใช้</p> <p>4.3 มีวัสดุที่สามารถใช้งานได้ทันที</p>
5. การให้บริการด้านหนังสือและ เอกสาร	<p>5.1 มีจำนวนหนังสือและเอกสารสำหรับการค้นคว้า ที่มีเนื้อหาตรงกับเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมหรือ สนับสนุนการฝึกอบรมอย่างเพียงพอกับจำนวน ผู้เข้ารับการฝึกอบรม</p>
6. การให้บริการค้นหาข้อมูลด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์	<p>6.1 มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวก ในการใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาข้อมูล</p> <p>6.2 มีการให้บริการค้นหาข้อมูลทาง Internet แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าคนละ 10 ชั่วโมง ต่อ 1 หลักสูตร</p> <p>6.3 มีระบบการสืบค้นหนังสือจากเครื่องคอม พิวเตอร์</p>

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
7. การดูแลต้อนรับ	7.1 มีการดูแลต้อนรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร ที่เลี้ยงและวิทยากรบรรยาย
8. การให้บริการด้านยานพาหนะ	8.1 มีการจัดรถยนต์รับ-ส่งวิทยากรบรรยาย 8.2 มีการจัดรถยนต์รับ-ส่งผู้ช่วยไปรักษาพยาบาล ที่โรงพยาบาล
9. การให้บริการด้านการรักษา พยาบาลเบื้องต้น	9.1 มียาสามัญประจำบ้านไว้ประจำห้องฝึกอบรมทุกห้อง
10. การให้บริการด้านการติดต่อ สื่อสาร	10.1 มีการประชาสัมพันธ์และให้บริการกับผู้เข้ารับ การฝึกอบรมและวิทยากรที่เลี้ยงในเรื่อง การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์และทางไปรษณีย์

2.2.3 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การดำเนินการด้านวิชาการ จำนวน 7 ตัวบ่งชี้
7 เกณฑ์ ดังนี้

2.2.3.1 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การจัดกิจกรรมการบริหารโครงการ
แบบมีส่วนร่วม

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
11. การปฏิบัติตามแนวทางการจัด กิจกรรมการบริหารโครงการ แบบมีส่วนร่วม	11.1 มีการจัดกิจกรรมการบริหารโครงการแบบมีส่วนร่วม เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในคู่มือการฝึกอบรม
12. ลักษณะ/รูปแบบ การจัดกิจกรรม	12.1 มีการจัดกิจกรรมการบริหารโครงการแบบมีส่วนร่วม ตลอดโครงการ

3.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การศึกษาดูงาน

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
13. การปฏิบัติตามขั้นตอน การศึกษาดูงาน	13.1 ได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการศึกษาดูงาน ตามแนวทางที่กำหนดในคู่มือการฝึกอบรม

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
14. เกณฑ์การศึกษาดูงาน	14.1 มีการพิจารณาเลือกสถานที่ศึกษาดูงานที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ระยะเวลางบประมาณและประโยชน์ที่ได้รับ
15. จำนวนวันที่ศึกษาดูงาน	15.1 มีจำนวนวันที่ศึกษาดูงานอย่างน้อย 1 วัน

2.2.3.3 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การจัดกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
16. การปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์	16.1 ได้มีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในคู่มือการฝึกอบรม

2.2.3.4 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมระหว่างการอบรม

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
17. การปฏิบัติตามขั้นตอนการประเมินพฤติกรรมผู้รับการฝึกอบรมระหว่างการอบรม	17.1 ได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการประเมินพฤติกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามแนวทางที่กำหนดในคู่มือการวัดและประเมินผล

2.2.4 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินวิทยากรบรรยาย จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ 4 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
18. การปฏิบัติตามขั้นตอนการประเมินวิทยากร	18.1 มีการประเมินวิทยากรบรรยายตามแบบประเมินรายวิชาของสถาบันฯ ทุกรายวิชา

ตัวบ่งชี้**เกณฑ์**

- 18.2 มีการรายงานผลการประเมินวิทยากรต่อ
ผู้อำนวยการสถาบันฯ หรือผู้อำนวยการศูนย์
ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา
- 18.3 มีการรายงานผลการประเมินวิทยากรบรรยาย
ต่อกรมเจ้าสังกัดที่จัดวิทยากรบรรยาย
- 18.4 มีการรายงานผลการประเมินต่อวิทยากรที่บรรยาย
(เฉพาะวิทยากรของสถาบันฯ)

2.3 หลังดำเนินการ มีตัวบ่งชี้และเกณฑ์ จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ 9 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้
ประกอบด้วย

2.3.1 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การวัดและประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม
(ผลสัมฤทธิ์) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ 4 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ดังนี้!

ตัวบ่งชี้**เกณฑ์**

1. การปฏิบัติตามขั้นตอนการวัด
และประเมินผลผู้เข้ารับ
การฝึกอบรม	1.1 มีการวัดและประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม
ตามคู่มือการวัดและประเมินผลของสถาบันฯ
หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม
2. เกณฑ์การตัดสินผู้ผ่านการ
การฝึกอบรม	2.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีเวลาเข้ารับการฝึกอบรม
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 หรือไม่น้อยกว่า 147 ชั่วโมง
2.2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องผ่านการประเมินผลรายวิชา
ภาคปฏิบัติและพฤติกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. การรายงานการวัดและประเมิน
ผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม	3.1 มีการรายงานการวัดและประเมินผลผู้เข้ารับการ
ฝึกอบรมต่อผู้อำนวยการสถาบันฯ หรือผู้อำนวยการ
ศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษาและอธิบดี
กรมเจ้าสังกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ภายใน
กำหนด 7 วัน หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมทุกโครงการ

2.3.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินผลสรุปโครงการ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 2 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
4. การปฏิบัติตามขั้นตอนการประเมินผลสรุปโครงการ	4.1 มีการประเมินความรู้สึกและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโครงการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ ตามแบบประเมินของสถาบันฯ ทุกโครงการ
5. การรายงานผลการประเมินผลสรุปโครงการ	5.1 มีการรายงานการประเมินผลสรุปโครงการฝึกอบรมต่อผู้อำนวยการสถาบันฯ หรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกอบรมทราบ ภายใน 15 วัน หลังจากเสร็จสิ้นโครงการฝึกอบรมทุกโครงการ

2.3.3 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 3 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์
6. การปฏิบัติตามขั้นตอนการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรม	6.1 มีการติดตามผลพฤติกรรมและผลการทำงานที่เกิดขึ้นของผู้ผ่านการฝึกอบรมอย่างน้อยปีละ 1 รุ่น/หน่วยฝึกอบรม 6.2 มีการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมตามคู่มือการวัดและประเมินผลของสถาบันฯ หลังจากเสร็จสิ้นโครงการฝึกอบรม 3-6 เดือน
7. การรายงานการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรม	7.1 มีการรายงานการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมต่อผู้อำนวยการสถาบันฯ หรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา และอธิบดีกรมเจ้าสังกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และสำนักงาน ก.ค

ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.5 หรือ S.D. มากกว่า 1.25 ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่ถูกตัดออก ได้แก่

- ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้บริหารโครงการ, ระยะเวลาการประชุมร่วมกันระหว่างสถาบันฯ กับกรมเจ้าสังกัด ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

- เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผู้บริหารโครงการมีวุฒิการศึกษาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี, มีการจัดห้องประชุมเป็นรูปตัวยู, มีการประชุมร่วมกันระหว่างสถาบันฯ กับกรมเจ้าสังกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนดำเนินการฝึกอบรมอย่างน้อย 2 สัปดาห์ และวิทยากรบรรยายมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

3. ผลการนำตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลไปสอบถามสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา พบว่า

3.1 ก่อนดำเนินการฝึกอบรมสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง

3.1.1 มีการปฏิบัติที่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำนวน 9 เกณฑ์ เช่น เกณฑ์ข้อ 10.1 (ผู้เข้ารับการฝึกอบรมผ่านการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ของกรมเจ้าสังกัด), เกณฑ์ข้อ 10.3 (ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ของหลักสูตรฝึกอบรม), เกณฑ์ข้อ 26.1 (พิจารณาคัดเลือกวิทยากรจากผู้มีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอด), เกณฑ์ข้อ 27.1 (มีการเตรียมความพร้อมของพิธีการเปิด-ปิดการฝึกอบรม) เป็นต้น

3.1.2 มีการปฏิบัติที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ในแต่ละเกณฑ์ จำนวน 58 เกณฑ์ เช่น เกณฑ์ข้อ 23.1.5, 23.1.6 (การประชุมร่วมกันระหว่างสถาบันฯ และกรมเจ้าสังกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีวาระการประชุมเรื่องงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ, สถานที่จัดฝึกอบรม), เกณฑ์ข้อ 28.1.6 (มีแบบฟอร์มกรอกทะเบียนประวัติผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรที่เลี้ยง), เกณฑ์ข้อ 30.1 (มีการเตรียมแบบฟอร์มสำหรับการประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากรบรรยาย และการประเมินผลสรุปโครงการ มีการปฏิบัติที่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 98.77 เป็นต้น

3.1.3 มีการปฏิบัติที่ไม่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำนวน 1 เกณฑ์ คือ เกณฑ์ข้อ 10.2 (ผู้เข้ารับการฝึกอบรมผ่านการทดสอบความรู้ ความสามารถเบื้องต้น (พื้นฐาน) ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา หรือสำนักงาน ก.ค.)

3.1.4 มีเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ความพร้อมของวิทยากรที่เลี้ยง จำนวน 6 เกณฑ์ ไม่สามารถสอบถามข้อมูลจากผู้บริหารโครงการฝึกอบรมได้ คือ เกณฑ์ข้อ 4.2 (มีพฤติกรรมการปฏิบัติงาน/การบริหารที่เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับของผู้ได้บังคับบัญชา/สังคม), เกณฑ์ข้อ 5.1 (มีประสบการณ์การบริหารในสถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี), เกณฑ์ข้อ 6.1 (เคยได้รับรางวัลดีเด่นจากหน่วยงานราชการ หรือเอกชนในด้านการบริหารการศึกษ), เกณฑ์ข้อ 7.1 (เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงหรือเทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง), เกณฑ์ข้อ 7.2 (เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรที่เลี้ยง), เกณฑ์ข้อ 8.1 (มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท)

สรุปก่อนดำเนินการฝึกอบรมสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ในแต่ละเกณฑ์ จำนวน 58 เกณฑ์ มีการปฏิบัติที่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำนวน 9 เกณฑ์ มีการปฏิบัติที่ไม่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำนวน 1 เกณฑ์ และมีเกณฑ์ที่ไม่สามารถสอบถามข้อมูลจากผู้บริหารโครงการได้จำนวน 6 เกณฑ์

3.2 ขณะดำเนินการสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง

3.2.1 มีการปฏิบัติที่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำนวน 6 เกณฑ์ คือ เกณฑ์ข้อ 2.1.3, 2.1.4 (มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโครงการ ผู้ประสานงานกรม และวิทยากรที่เลี้ยง เรื่อง การจัดกิจกรรมให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม, การวัดและประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม), เกณฑ์ข้อ 11.1 (มีการจัดกิจกรรมการบริหารโครงการแบบมีส่วนร่วมเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในคู่มือการฝึกอบรม), เกณฑ์ข้อ 13.1 (ได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการศึกษาดูงานตามแนวทางที่กำหนดในคู่มือการฝึกอบรม), เกณฑ์ข้อ 15.1 (มีจำนวนวันที่ศึกษาดูงานอย่างน้อย 1 วัน), เกณฑ์ข้อ 17.1 (ได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการประเมินพฤติกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามแนวทางที่กำหนดในคู่มือการวัดและประเมินผล)

3.2.2 มีการปฏิบัติที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์ตัวบ่งชี้ ในแต่ละเกณฑ์ จำนวน 26 เกณฑ์ เช่น เกณฑ์ข้อ 3.1 (มีอุปกรณ์โสตฯ ที่สามารถใช้งานได้), เกณฑ์ข้อ 10.1 (มีการประชาสัมพันธ์และให้บริการกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากรที่เลี้ยงในเรื่องการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ และทางไปรษณีย์) มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 97.53 เกณฑ์ข้อ 7.1 (มีการดูแลต้อนรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากรที่เลี้ยง และวิทยากรบรรยาย), เกณฑ์ข้อ 12.1 (มีการจัดกิจกรรมการบริหารโครงการแบบมีส่วนร่วมตลอดโครงการ), เกณฑ์ข้อ 14.1 (มีการพิจารณาเลือกสถานที่ศึกษาดูงานที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ระยะเวลา งบประมาณและประโยชน์ที่

ได้รับ), เกณฑ์ข้อ 16.1 (ได้มีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด ในคู่มือการฝึกอบรม) มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 96.30 เป็นต้น

สรุปขณะดำเนินการฝึกอบรมสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหาร สถานศึกษาระดับสูง ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติที่ผ่าน และไม่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ในแต่ละเกณฑ์ จำนวน 26 เกณฑ์ มีการปฏิบัติที่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำนวน 6 เกณฑ์

3.3 หลังดำเนินการสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง

3.3.1 มีการปฏิบัติที่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 100.00

จำนวน 3 เกณฑ์ คือ เกณฑ์ข้อ 1.1 (มีการวัดและประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามคู่มือการวัดและประเมินผลของสถาบันฯ หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม), เกณฑ์ข้อ 2.1 (ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีเวลาเข้ารับการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 หรือ ไม่น้อยกว่า 147 ชั่วโมง) , เกณฑ์ข้อ 2.2 (ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องผ่านการประเมินผลรายวิชา ภาคปฏิบัติ และพฤติกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

3.3.2 มีการปฏิบัติที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ ในแต่ละเกณฑ์จำนวน 6 เกณฑ์ คือ เกณฑ์ข้อ 4.1 (มีการประเมินความรู้สึกและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโครงการฝึกอบรมในด้านต่างๆ ตามแบบประเมินของสถาบันฯ ทุกโครงการ มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 93.83 เกณฑ์ข้อ 3.1 (มีการรายงานการวัดและประเมินผลผู้เข้ารับการอบรมต่อผู้อำนวยการสถาบันฯ หรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา และอธิบดีกรมเจ้าสังกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรมภายในกำหนด 7 วัน หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมทุกโครงการ) , เกณฑ์ข้อ 5.1 (มีการรายงานการประเมินผลสรุปโครงการฝึกอบรมต่อผู้อำนวยการสถาบันฯ หรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกอบรมทราบ ภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้นโครงการฝึกอบรมทุกโครงการ) มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 90.12 , เกณฑ์ข้อ 6.1 (มีการติดตามผลพฤติกรรมและผลการทำงานที่เกิดขึ้นของผู้ผ่านการฝึกอบรมอย่างน้อย ปีละ 1 รุ่น/หน่วยฝึกอบรม) , เกณฑ์ข้อ 7.1 (มีการรายงานการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมต่อผู้อำนวยการสถาบันฯ หรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา และอธิบดีกรมเจ้าสังกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและสำนักงาน ก.ค. มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 41.98 , เกณฑ์ข้อ 6.2 (มีการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมตามคู่มือการวัดและประเมินผลของสถาบันฯ หลังจากเสร็จสิ้นโครงการฝึกอบรม 3-6 เดือน) มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 24.69

สรุปหลังดำเนินการฝึกอบรมสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ในแต่ละเกณฑ์จำนวน 6 เกณฑ์มีการปฏิบัติที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำนวน 3 เกณฑ์

โดยภาพรวมการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีการปฏิบัติที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ในแต่ละเกณฑ์ จำนวน 90 เกณฑ์ มีการปฏิบัติที่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำนวน 18 เกณฑ์ มีการปฏิบัติที่ไม่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำนวน 1 เกณฑ์ และมีเกณฑ์ที่ไม่สามารถสอบถามข้อมูลได้จากผู้บริหารโครงการฝึกอบรมจำนวน 6 เกณฑ์

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงของสถาบันพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมินการดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงและการประเมินผลโครงการฝึกอบรม จึงได้กำหนดกรอบความคิดในการวิจัยตามขั้นตอนการดำเนินการฝึกอบรม เพราะตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้น จะสามารถบ่งบอกถึงสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างดีสอดคล้องกับศิริชัย กาญจนวาสี (2527) ได้กล่าวไว้ว่าตัวบ่งชี้ หมายถึงตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ซึ่งใช้บ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ให้ครบถ้วน แล้วจึงนำความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์มาสอบถามเพื่อยืนยันความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม และกลุ่มใหม่อีกครั้งเพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่น่าเชื่อถือ เทียบตรง และเหมาะสมกับสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่พัฒนาขึ้น จะเป็นข้อมูลในการติดตามและประเมินผลการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง และเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการประเมินโครงการ เพราะหากไม่มีตัวบ่งชี้และเกณฑ์ก็จะไม่ทราบได้ว่า สภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถาน

ศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1-12 มีการบริหารโครงการฝึกอบรมที่เป็นแนวทางเดียวกันหรือไม่ ดังนั้นตัวบ่งชี้ และเกณฑ์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการประเมินสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรม ซึ่งศิริชัย กาญจนวาสี (2541 : 49) กล่าวว่า “การประเมินใด ๆ สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความเชื่อถือในผลการประเมินได้ ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของตัวบ่งชี้ (Indicator) และเกณฑ์ (Criteria)” ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์นอกจากจะมีความสำคัญต่อการประเมินผลแล้ว ยังสามารถเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขการบริหารโครงการฝึกอบรม ตั้งแต่ก่อน ขณะ และหลังการดำเนินการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ

2. ก่อนดำเนินการมีตัวบ่งชี้และเกณฑ์ซึ่งครอบคลุมการเตรียมความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินโครงการฝึกอบรม คือ บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ การวางแผนการจัดดำเนินการ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่ช่วยให้การจัดดำเนินการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ชาญ สวัสดิ์สาลี (2537) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การจัดดำเนินการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพได้ มีผู้บริหารของหน่วยงานที่จัดฝึกอบรม ผู้บังคับบัญชา และหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรม สื่อทัศนูปกรณ์ อุปกรณ์การฝึกอบรม เอกสารการฝึกอบรม สถานที่ฝึกอบรม การศึกษาดูงาน ลักษณะของการฝึกอบรมที่ใช้ วิธีการที่ใช้ระยะเวลาของการฝึกอบรม

2.1 ผลการนำตัวบ่งชี้และเกณฑ์ไปสอบถามสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง พบว่า

2.1.1 สภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีการปฏิบัติที่แตกต่างกันกับเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ในแต่ละเกณฑ์ เป็นจำนวน 58 เกณฑ์ ซึ่งแสดงว่าปัจจุบันสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงยังมีความแตกต่างกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจทำให้ประสิทธิผลของการจัดฝึกอบรมในแต่ละครั้งแตกต่างกันด้วย สาเหตุอาจเนื่องจากตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ อาจเป็นตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคาดหวังที่ต้องการให้สภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมมีความพร้อมและมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ แต่ในทางปฏิบัติ การที่สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา มีการดำเนินการจัดฝึกอบรมตามความต้องการของกรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ จึงไม่มีอิสระอย่างเต็มที่ในการบริหารงานโครงการฝึกอบรม สอดคล้องกับที่ ศิริณา จิตต์จรัส และศิริบุญ จงวุฒิวเศย์ (2542 :71) กล่าวไว้ว่า “เมื่อพิจารณาจากแผนการพัฒนาสถาบันฯ ที่กำหนดไว้ว่าสถาบันฯ จะเป็นผู้นำในด้านการฝึกอบรมในระดับสากลนั้น สถาบันฯ จะ

ต้องมีการปรับรูปแบบการบริหาร ทั้งด้านการบริหารงานภายในสถาบันและการเชื่อมโยงกับหน่วยงานต้นสังกัดให้มีความคล่องตัว เป็นอิสระในการบริหารงานมากกว่านี้” และการที่หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา มีการมอบหมายให้ศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1-12 ดำเนินการจัดฝึกอบรมเป็นบางส่วน ดังนั้น ขั้นตอนการบริหารโครงการจึงอาจแตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละเขตการศึกษา เนื่องจากในแต่ละเขตการศึกษามีความแตกต่างกันในเรื่องสถานที่จัดโครงการฝึกอบรม และอาจมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ การเงิน อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

2.1.2 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้คุณสมบัติผู้เข้ารับการฝึกอบรม ข้อ 10.2 คือ ผ่านการทดสอบความรู้ ความสามารถเบื้องต้น (พื้นฐาน) ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา หรือสำนักงาน ก.ค. หน่วยงานผู้จัดฝึกอบรมไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เนื่องจากหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สำนักงาน ก.ค. เป็นผู้กำหนด มิได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ผ่านการทดสอบความรู้ ความสามารถเบื้องต้น (พื้นฐาน) ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา หรือสำนักงาน ก.ค. ดังนั้นผู้ปฏิบัติจึงมิได้มีการปฏิบัติตามเกณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญกำหนดขึ้น การที่จะทำให้เกณฑ์ของตัวบ่งชี้นี้สามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ สำนักงาน ก.ค. ซึ่งเป็นผู้กำหนดหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง อาจต้องมีการแก้ไขข้อกำหนดของหลักสูตรฝึกอบรมให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะทำให้การจัดฝึกอบรมสามารถดำเนินการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.1.3 เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ที่ไม่สามารถสอบถามข้อมูลจากผู้บริหารโครงการฝึกอบรมได้ จำนวน 6 เกณฑ์ ซึ่งเป็นเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ความพร้อมของวิทยากรที่เลี้ยง ได้แก่ มีพฤติกรรมการทำงาน/การบริหารที่เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับของผู้ได้บังคับบัญชา/สังคม, มีประสบการณ์การบริหารในสถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษามาแล้วอย่างน้อย 3 ปี, เคยได้รับรางวัลดีเด่นจากหน่วยงานราชการหรือเอกชนในด้านการบริหารการศึกษา, เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงหรือเทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง, เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรที่เลี้ยง, มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท เนื่องจากกรมเจ้าสังกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะเป็นผู้พิจารณาจัดวิทยากรที่เลี้ยงเข้าร่วมบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ดังนั้นสถาบันฯ ควรมีการแจ้งเกณฑ์การพิจารณาวิทยากรที่เลี้ยงให้กับกรมต่าง ๆ ทราบและถือเป็นแนวทางการปฏิบัติเดียวกัน เพื่อให้ได้วิทยากรที่เลี้ยงที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาที่ดี

เป็นแบบอย่างที่ดีและสามารถถ่ายทอดประสบการณ์การบริหารให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้นำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

2.1.4 ตัวบ่งชี้ความพร้อมของผู้บริหารโครงการ มีเกณฑ์ข้อ 2.3 คือผู้บริหารโครงการฝึกอบรมเคยผ่านหลักสูตรการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ มีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 59.26 ซึ่งแสดงว่า มีผู้บริหารโครงการที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ อีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาชัญญา รัตนอุบล (2540) กล่าวว่า นักฝึกอบรม ผู้จัดการฝึกอบรมหรือนักศึกษานอกระบบโรงเรียน สามารถนำหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไปประยุกต์ใช้ในการจัดฝึกอบรมได้โดยการสร้างแรงจูงใจ การสนับสนุน การประสานสัมพันธ์ การนำประสบการณ์มาใช้ การนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นจริงมาใช้ หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ซึ่งพันวัยจะศึกษาเล่าเรียนแล้ว ให้มีความรู้มากยิ่งขึ้น สถาบันฯ จึงควรพัฒนาผู้บริหารโครงการฝึกอบรมให้มีความรู้ในเรื่องหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นอย่างยิ่ง เพื่อทำให้ผลการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ขณะดำเนินการฝึกอบรม มีตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่ครอบคลุม เรื่องการประจุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโครงการฝึกอบรม ผู้ประสานงานกรมและวิทยากรที่เลี้ยง, การอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม, การดำเนินการด้านวิชาการ, การประเมินผลวิทยากร ตัวบ่งชี้และเกณฑ์เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่ช่วยให้การดำเนินการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพอีกตัวหนึ่ง เช่นเดียวกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์ก่อนดำเนินการ ซึ่งผู้บริหารโครงการจะต้องนำเกณฑ์เหล่านี้ไปใช้ในการปฏิบัติ

ผลการนำตัวบ่งชี้และเกณฑ์ไปสอบถามสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ขณะดำเนินการ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติที่แตกต่างกับเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ในแต่ละเกณฑ์เป็นจำนวน 26 เกณฑ์ ซึ่งแสดงว่าปัจจุบันสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ยังมีความแตกต่างกัน เช่นเดียวกับสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ก่อนดำเนินการ

เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ที่มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด คือ เกณฑ์ข้อ 6.2 (มีการให้บริการค้นหาข้อมูลทาง Internet แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าคนละ 10 ชั่วโมง ต่อ 1 หลักสูตร) ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 25.93 แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันสถานที่จัดฝึกอบรมแต่ละแห่งยังไม่มีความพร้อมในการให้บริการค้นหาข้อมูลทาง Internet แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หรืออาจจะยังไม่มิงงบประมาณเพียงพอที่จะจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ สถาบันฯ โดยกระทรวงศึกษาธิการควรมีการจัดงบประมาณเพื่อจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1 - 12 สามารถให้บริการค้นหาข้อมูลทาง Internet ได้

เพราะปัจจุบันระบบ Internet จะสามารถช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาค้นคว้าข้อมูลได้ดี และรวดเร็วมาก

4. หลังดำเนินการมีตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่ครอบคลุมเรื่องการวัดและประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม (ผลสัมฤทธิ์) การประเมินผลสรุปโครงการ การติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรม ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่สามารถบ่งบอกว่าผู้บริหารโครงการฝึกอบรมมีการดำเนินการประเมินผลการฝึกอบรมหรือไม่ ซึ่งหากมีการดำเนินการตามตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรนี้ก็มีข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข การดำเนินการจัดฝึกอบรมในครั้งต่อไป ซึ่งส่งผลให้การจัดฝึกอบรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้

ผลการนำตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ไปสอบถามสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง หลังดำเนินการ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติที่แตกต่างกับเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ในแต่ละเกณฑ์ เป็นจำนวน 6 เกณฑ์ ซึ่งแสดงว่าปัจจุบันสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง หลังดำเนินการ ยังมีความแตกต่างกัน เช่นเดียวกับสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงก่อนดำเนินการ และหลังดำเนินการ

เกณฑ์ของตัวบ่งชี้ที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ เกณฑ์ข้อ 6.2 (มีการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมตามคู่มือการวัดและประเมินผลของสถาบันฯ หลังจากเสร็จสิ้นโครงการฝึกอบรม 3 - 6 เดือน) ซึ่งมีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 24.67 แสดงว่าสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา มีการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมน้อยมาก จากคู่มือการวัดและประเมินผล และติดตามผลโครงการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาได้กำหนดให้มีการประเมินพฤติกรรม (Behavior) และประเมินผลการทำงานที่เกิดขึ้น (Result) ของผู้ผ่านการฝึกอบรม ซึ่งการติดตามผลหลังการฝึกอบรมจะแบ่งการติดตามผลเป็น 2 ลักษณะ คือ 1. ติดตามผลโดยกรมเจ้าสังกัด ซึ่งกรมควรมีการติดตามทุกรุ่น 2. การสุ่มติดตามผลเป็นบางรุ่น โดยศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา และสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ซึ่งแต่ละปีควรได้มีการสุ่มประเมิน 2 - 3 รุ่น การที่สถาบันฯ มีการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมน้อยสาเหตุอาจเนื่องจากสถาบันฯ มิได้จัดสรรงบประมาณที่จะใช้ดำเนินการในส่วนนี้

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และการนำตัวบ่งชี้และเกณฑ์ไปสอบถามสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง จากผู้ดำเนินการจัดฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1-12 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม

หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปใช้

1.1 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่พัฒนาขึ้น เป็นตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการที่พัฒนาขึ้นจากสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ฉะนั้นตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จึงมีความเหมาะสมในการใช้ประเมินสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เท่านั้น

1.2 การนำตัวบ่งชี้และเกณฑ์ไปใช้ให้ได้ผลดี ควรมีการกำหนดเป็นนโยบายให้ทุกหน่วยฝึกอบรมมีการประเมินสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของตนเองตั้งแต่ก่อนดำเนินการ ขณะดำเนินการ และหลังดำเนินการ ภายในระบบการประเมินเดียวกันทุกหน่วยฝึกอบรม

1.3 หน่วยงานฝึกอบรมที่นำตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรมไปประเมินสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมด้วยตนเอง แล้วไม่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ หน่วยงานจัดฝึกอบรมควรมีการนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขการบริหารโครงการฝึกอบรม ให้มีแนวทางเดียวกัน

1.4 สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ควรมีการประจุมร่วมกับกรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการดำเนินการจัดหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เพื่อกำหนดแนวทางในการคัดเลือกวิทยากรที่เลี้ยง เพื่อให้ได้วิทยากรที่เลี้ยงที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารสถานศึกษา สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ด้านการบริหารให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1.5 สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ควรมีการทบทวนหลักเกณฑ์การคัดเลือก ผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเพิ่มให้ผ่านการทดสอบความรู้ ความสามารถเบื้องต้น (พื้นฐาน) ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา หรือสำนักงาน ก.ค.

1.6 สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการจัดสรร งบประมาณให้กับศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1-12 เพื่อเป็นงบประมาณในการจัดซื้อ เครื่องคอมพิวเตอร์ และงบประมาณในการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหาร สถานศึกษาระดับสูง เพื่อศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1-12 จะได้มีการพัฒนาระบบ Internet เพื่อการค้นคว้าข้อมูลของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และมีการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรม และจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลมาใช้ในการพัฒนาการจัดฝึกอบรมต่อไป

1.7 สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษามีการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ให้กับ ผู้บริหารโครงการของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารโครงการฝึกอบรมเข้าใจถึง ลักษณะของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และนำไปใช้ในการจัดฝึกอบรม ซึ่งจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดการเรียนรู้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัย

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเมื่อระยะเวลาเปลี่ยนไปสภาพการ บริหารโครงการย่อมเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นหากมีการพัฒนาตัวบ่งชี้ และเกณฑ์อยู่เสมอ อาจทำให้ ได้ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่สามารถวัดสภาพได้ตรงกับสภาพจริงยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรมใน หลักสูตรอื่น ๆ เพื่อที่จะทำให้มีตัวบ่งชี้และเกณฑ์สำหรับเป็นสารสนเทศในการบริหารโครงการ และการติดตามประเมินผลโครงการต่อไป

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อนำตัวบ่งชี้และเกณฑ์การบริหารโครงการฝึกอบรมหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ไปใช้ประเมินสภาพการบริหารโครงการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนา ผู้บริหารการศึกษา และศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา 1-12 เป็นประจำทุกปี เพื่อจะได้นำ ข้อมูลจากการประเมินมาใช้ในการวางแผน และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการจัดฝึกอบรมให้เป็น แนวทางเดียวกัน